

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) NUTARTIS

2013 m. kovo 7 d.*

„Procedūros reglamento 99 straipsnis — Direktyva 2005/29/EB — Nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos draudžiama siūlyti pirkti arba parduoti prekes nuostolingai“

Byloje C-343/12

dėl *rechtbank van koophandel te Gent* (Belgija) 2012 m. birželio 27 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. liepos 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Euronics Belgium CVBA

prieš

Kamera Express BV,

Kamera Express Belgium BVBA

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Berger, teisėjai A. Borg Barthet ir J.-J. Kasel (pranešėjas),

generalinis advokatas N. Wahl,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą išklausius generalinį advokatą, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnį spręsti klausimą motyvuota nutartimi,

priima šią

Nutartį

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, p. 22) išaiškinimu.

* Proceso kalba: olandų.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Euronics Belgium CVBA* (toliau – *Euronics*) ir *Kamera Express BV* (toliau – KE) bei *Kamera Express Belgium BVBA* (toliau – KEB) dėl įvairių fotoaparatus pardavimo kainos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 6, 8 ir 17 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(6) Ši direktyva suderina valstybių narių įstatymus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, įskaitant nesąžiningą reklamą, tiesiogiai pažeidžiančią vartotojų ekonominius interesus, ir tuo pačiu netiesiogiai – teisėtų konkurentų ekonominius interesus. <...> Ji netaikoma ir neturi poveikio nacionaliniams įstatymams dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pažeidžiančios tik konkurentų ekonominius interesus arba susijusios tik su prekybininkų sandoriais; visapusiškai atsižvelgiant į subsidiarumo principą, valstybės narės, jeigu jos taip nusprendžia, turi teisę ir toliau reglamentuoti tokią veiklą nepažeisdamos Bendrijos teisės. <...>

<...>

(8) Ši direktyva tiesiogiai gina vartotojo ekonominius interesus nuo nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu. <...>

<...>

(17) Siekiant didesnio teisinio tikrumo, pageidautina, kad būtų apibrėžta tokia komercinė veikla, kuri yra nesąžininga bet kuriomis aplinkybėmis. Todėl I priede pateikiamas išsamus visos tokios veiklos sąrašas. Tai yra vienintelė komercinė veikla, kurią galima laikyti nesąžininga nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo, kaip numato šios direktyvos 5–9 straipsnio nuostatos. Sąrašą galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.“

- 4 Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„Šios direktyvos tikslas yra padėti tinkamai veikti vidaus rinkai ir pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį suderinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojų ekonominiams interesams.“

- 5 Šios direktyvos 2 straipsnyje numatyta:

„Šioje direktyvoje:

<...>

d) „įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ (toliau – komercinė veikla) – bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams;

<...>“

6 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Ši direktyva taikoma nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, kaip nustatyta šios direktyvos 5 straipsnyje, prieš ir po komercinio sandorio dėl produkto sudarymo bei jo metu.“

7 Pagal Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 4 straipsnį:

„Valstybės narės dėl šia direktyva derinamai sričiai priskiriamų priežasčių neapriboja nei laisvės teikti paslaugas, nei laisvo prekių judėjimo.“

8 Šios direktyvos 5 straipsnyje „Nesąžiningos komercinės veiklos draudimas“ nustatyta:

„1. Nesąžininga komercinė veikla draudžiama.

2. Komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu:

a) prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams

ir

b) iš esmės iškreipia arba gali iš esmės iškreipti vidutinio vartotojo, kurį produktas pasiekia arba kuriam yra skirtas, arba, kai komercinė veikla nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, vidutinio grupės nario ekonominį elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.

<...>

4. Visų pirma nesąžininga komercinė veikla yra ta, kuri:

a) yra klaidinanti, kaip nurodyta šios direktyvos 6 ir 7 straipsnyje [straipsniuose],

arba

b) yra agresyvi, kaip nurodyta šios direktyvos 8 ir 9 straipsnyje [straipsniuose].

5. Tokios komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašas pateikiamas I priede. Tas pats sąrašas galioja visose valstybėse narėse, ir jį galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.“

Belgijos teisė

9 Pagal 2010 m. balandžio 6 d. Įstatymo dėl rinkos veiklos ir vartotojų apsaugos (*Belgisch Staatsblad*, 2010 m. balandžio 12 d., p. 20803, toliau – LPPC), įsigaliojusio 2010 m. gegužės 12 d., 101 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą „įmonėms draudžiama siūlyti pirkti arba parduoti prekes nuostolingai“.

10 Pagal šios nuostatos antrą pastraipą „nuostolingas pardavimas – tai bet koks pardavimas už kainą, kuri neatitinka bent jau kainos, už kurią įmonė įsigijo prekę arba kurią įmonė turėtų sumokėti siekdama papildomai įsigyti prekių, atskaičius galimas nuolaidas, kurios buvo suteiktos ir galutinai pritaikytos. Siekiant nustatyti, ar pardavimas yra nuostolingas, neatsižvelgiama į nuolaidas, kurios – išimtinai ar ne – suteikiamos mainais už kitus nei prekių pirkimas įmonės įsipareigojimus“.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 11 Kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, KE ir KEB už 229 EUR siūlė pirkti fotoaparata *Panasonic Lumix DMC-TZ20*, kuriam suteikiama penkerių metų garantija, o už 1 695 EUR – fotoaparata *Canon EOSSD Mark II Body*, kuriam taip pat suteikiama penkerių metų garantija.
- 12 *Euronics* teigė, kad KE ir KEB šiais fotoaparatais prekiaavo nuostolingai, nes oficiali šių prekių įsigijimo kaina yra atitinkamai 277,84 EUR ir 1 634,78 EUR be PVM. Net jei būtų atsižvelgta į galutines nuolaidas, negalėtų būti nustatyta tokia maža kaina, nebent fotoaparatais prekiaujama nuostolingai. Tai draudžiama pagal LPPC 101 straipsnį. Todėl *Euronics* kreipėsi į *rechtbank van koophandel te Gent* (Gento komercinių bylų teismas), kad šis pripažintų, jog buvo pažeistas LPPC 101 straipsnis, ir nurodytų nedelsiant nutraukti atitinkamą veiklą, įskaitant su ja susijusią reklamą.
- 13 Šiomis aplinkybėmis *rechtbank van koophandel te Gent* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [LPPC] 101 straipsnis, kuriuo siekiama, be kita ko, apsaugoti vartotojų interesus, <...> prieštarauja [Nesąžiningos komercinės veiklos] direktyvai, nes pagal šį straipsnį draudžiama prekiauti nuostolingai, o pagal šią direktyvą, atrodo, nedraudžiama tokia prekybos praktika, todėl Belgijos įstatymo nuostatos galbūt yra griežtesnės nei minėtos direktyvos nuostatos, o tai draudžiama pagal šios direktyvos 4 straipsnį?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 14 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama tokia nacionalinė nuostata, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kurioje numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai.
- 15 Pagal Procedūros reglamento 99 straipsnį, jei atsakymą į klausimą, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, galima aiškiai nustatyti iš Teisingumo Teismo praktikos, Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, bet kada gali nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi, kurioje nurodoma atitinkama teismo praktika.
- 16 Teismas mano, kad taip yra šioje byloje, nes atsakymą į pateiktą klausimą galima aiškiai nustatyti iš 2010 m. sausio 14 d. Sprendimo *Plus Warenhandelsgesellschaft* (C-304/08, Rink. p. I-217, 35–51 punktai), 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* (C-540/08, Rink. p. I-10909, 15–38 punktai), 2011 m. birželio 30 d. Nutarties *Wamo* (C-288/10, Rink. p. I-5835, 20–40 punktai) ir 2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *INNO* (C-126/11, 22–32 punktai).
- 17 Siekiant atsakyti į pateiktą klausimą, visų pirma reikia nustatyti, ar LPPC 101 straipsniu siekiama vartotojų apsaugos tikslų taip, kad jis gali patekti į Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos taikymo sritį.
- 18 Šiuo klausimu prašyme priimti prejudicinį sprendimą *rechtbank van koophandel te Gent* nurodo, kad nors LPPC 101 straipsnyje numatytas draudimas gali būti laikomas veikiančiu ūkio subjektų tarpusavio santykius, akivaizdu, kad juo siekiama apsaugoti vartotojus.
- 19 Būtent atsižvelgdamas į nurodytus šio straipsnio tikslus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia Teisingumo Teismo, ar tokia teisės norma draudžiama pagal Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą.

- 20 Šiomis aplinkybėmis dar reikia nustatyti, ar draudimo pagrindinėje byloje objektai – siūlymas nuostolingai pirkti prekes arba pats nuostolingas pardavimas – yra komercinė veikla, kaip ji suprantama pagal Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 2 straipsnio d punktą, dėl to jiems taikomos šios direktyvos nuostatos (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Plus Warenhandelsgesellschaft* 35 punktą ir *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* 16 punktą bei minėtos Nutarties *Wamo* 29 punktą).
- 21 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 2 straipsnio d punkte „komercinė veikla“, vartojant labai plačią formuluotę, apibrėžta kaip „bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams“ (minėtų sprendimų *Plus Warenhandelsgesellschaft* 36 punktas, *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* 17 punktas ir minėtos Nutarties *Wamo* 30 punktas).
- 22 Tačiau tokio nuostolingio pardavimo, kaip antai nagrinėjamojo pagrindinėje byloje, kuris, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, naudojamas kaip masalas, tikslas – pritraukti vartotojus į prekybininko prekybines patalpas ir paskatinti juos pirkti. Taigi toks pardavimas aiškiai patenka į ūkio subjekto komercinės strategijos sritį ir juo tiesiogiai siekiama skatinti ir vykdyti šio subjekto atliekamą pardavimą. Iš to matyti, kad tokie veiksmai yra komercinė veikla, kaip ji suprantama pagal Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 2 straipsnio d punktą, dėl to patenka į šios direktyvos taikymo sritį (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* 18 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką bei minėtos Nutarties *Wamo* 31 punktą).
- 23 Tai nustačius, dar reikia patikrinti, ar toks draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai, kaip antai numatytas LPPC 101 straipsnyje, draudžiamas pagal Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą.
- 24 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva, kaip aiškiai nurodoma jos 4 straipsnyje, visiškai suderinamos normos dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu, todėl valstybės narės, net siekdamos užtikrinti aukštesnę vartotojų apsaugos lygį, negali imtis griežtesnių priemonių negu nustatytos šioje direktyvoje (minėto Sprendimo *Plus Warenhandelsgesellschaft* 41 punktas ir jame nurodyta teismo praktika bei minėtos Nutarties *Wamo* 33 punktas).
- 25 Taip pat pažymėtina, kad šios direktyvos 5 straipsnyje įtvirtinti kriterijai, leidžiantys nustatyti aplinkybes, kuriomis komercinė veikla laikytina nesąžininga ir dėl to draudžiama.
- 26 Pagal šio 5 straipsnio 2 dalį komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams ir iš esmės iškreipia arba gali iškreipti vidutinio vartotojo ekonominį elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.
- 27 Be to, Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 5 straipsnio 4 dalyje apibrėžtos dvi aiškios nesąžiningos komercinės veiklos kategorijos, t. y. „klaidinanti veikla“ ir „agresyvi veikla“, kurios atitinka kriterijus, atitinkamai įtvirtintus šios direktyvos 6 bei 7 ir 8 bei 9 straipsniuose.
- 28 Galiausiai šios direktyvos I priede nustatytas išsamus 31 komercinės veiklos formos, pagal šios direktyvos 5 straipsnio 5 dalį laikomos nesąžininga „bet kuriomis aplinkybėmis“, sąrašas. Todėl, kaip aiškiai nurodyta Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 17 konstatuojamojoje dalyje, tik šią komercinę veiklą galima laikyti nesąžininga, nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo pagal šios direktyvos 5–9 straipsnių nuostatas (minėtų sprendimų *Plus Warenhandelsgesellschaft* 45 punktas, *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* 34 punktas ir minėtos Nutarties *Wamo* 37 punktas).

- 29 Kalbant apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą nacionalinės teisės nuostatą, neginčijama, kad veikla, kai prekes siūloma pirkti arba jos parduodamos nuostolingai, nenumatyta Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos I priede. Todėl tokia veikla negali būti draudžiama „bet kuriomis aplinkybėmis“ – tai įmanoma tik atlikus specialią analizę, leidžiančią nustatyti nesąžiningą veiklos pobūdį (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* 35 punktą ir minėtos Nutarties *Wamo* 38 punktą).
- 30 Reikia pripažinti, kad, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagal LPPC 101 straipsnį apskritai draudžiama siūlyti pirkti arba parduoti prekes nuostolingai ir nebūtina, atsižvelgiant į faktines kiekvieno atvejo aplinkybes, nustatyti, ar atitinkamas komercinis veiksmas yra „nesąžiningo“ pobūdžio, remiantis Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 5–9 straipsniuose įtvirtintais kriterijais, o kompetentingam teismui šiuo klausimu nesuteikiama diskrecija (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Plus Warenhandelsgesellschaft* 48 punktą ir minėto Sprendimo *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* 36 punktą bei minėtos Nutarties *Wamo* 39 punktą).
- 31 Šiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva aiškintina taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kurioje numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai, jeigu šia nuostata siekiama vartotojų apsaugos tikslų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 32 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kurioje numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai, jeigu šia nuostata siekiama vartotojų apsaugos tikslų.

Parašai.